

Model onkologické péče zaměřené na potřeby pacienta je v MOÚ standardem od zjištění nemoci přes léčebnou fázi až ke sledování

3.2.2026 - | Masarykův onkologický ústav

Mezinárodní kampani Světového dne boje proti rakovině patří každoročně datum 4. února. Slouží k připomenutí, že společným úsilím vědců, lékařů a zdravotníků, za podpory států, občanů a komunit, lze úspěšně čelit novodobé epidemii rakoviny. Již druhým rokem je hlavním tématem této kampaně jedinečnost a specifické potřeby každého onkologického pacienta. Takový princip se v praxi označuje jako „Onkologická péče zaměřená na potřeby pacienta“ (Patient Centered Cancer Care). Každý pacient je jedinečný nejenom svým zdravotním stavem a rozsahem onkologického onemocnění, ale také svým životním příběhem, hodnotami, sociální situací a životními cíli. Může mít rozdílné potřeby, které je důležité umět zjistit a zohlednit při tvorbě plánu léčby a následného sledování. MOÚ vedl mezinárodní projekt INTENT, který v roce 2020 definoval model takové péče a způsoby jeho realizace. Hlavní zásady MOÚ shrnul do „Desatera pro poskytování onkologické péče zaměřené na potřeby pacienta.“

„Tento model, kde pacient je středobodem péče, lze úspěšně realizovat pouze tehdy, pokud máte přesně popsanou cestu onkologického pacienta (tzv. patient pathway), tedy od zjištění nemoci přes fázi léčebnou až po fázi sledování, a v průběhu ní aktivně zjišťujete jeho potřeby,“ vysvětluje ředitel ústavu prof. Marek Svoboda a vyzdvihuje: *„Důležitou roli, zejména na začátku této cesty, kdy se pacient dozvídá podezření na onkologické onemocnění a činí se kroky k zahájení léčby, mají koordinátoři onkologické péče.“*

MOÚ byl prvním onkologickým centrem v ČR, které při řízení péče začalo využívat jak cest pacienta (2018), tak koordinátorů péče (2020) a své zkušenosti předává dalším pracovištím. Příběh koordinátorů začal pozicí mamární sestry, o dva roky později vznikl samostatný úsek, který se loni plně integroval pod Centrum prvního kontaktu a logistiky pacientů. *„Za loňský rok u koordinátorek evidujeme 17 000 intervencí (telefonáty, objednání, organizace) a 1 200 cílených edukací pacientů nebo jejich blízkých. Největším přínosem je snížení administrativní zátěže lékařů a zrychlení průchodu pacienta,“* vypočítává Mgr. Tereza Malá, náměstkyně pro nelékařské zdravotnické pracovníky.

Masarykův onkologický ústav je z pozice vedoucího člena NOC Brno zodpovědný i za organizaci péče o onkologické pacienty v Jihomoravském kraji, pro který také inicioval vznik souhrnného přehledu Cesta onkologického pacienta JMK.

„Od dubna u nás bude nově zahájena i činnost koordinátora určeného k pomoci řízení logistiky nově diagnostikovaných pacientů se solidními nádory v celém kraji,“ představuje novou roli náměstek pro léčebně preventivní péči a přednosta Kliniky komplexní onkologické péče prof. Igor Kiss, který je zároveň předsedou České onkologické společnosti. *„Na tohoto koordinátora se budou moci obracet lékaři primární péče a specialisté, kteří potřebují předat pacienta do onkologické péče. Koordinátor pomůže zajistit včasný termín, ať již v rámci brněnských nemocnic, případně onkologických pracovišť při krajských a městských nemocnicích Jihomoravského kraje,“* dodává.

Neopomenutelnou součástí celého modelu péče je pozornost upínající se čím dál více k narůstajícímu

počtu vyléčených pacientů. V současné době žije v České republice přibližně 680 000 lidí se zkušeností s nádorovým onemocněním a protinádorovou léčbou a jejich počet se bude v následujících letech dále zvyšovat.

MUDr. Lenka Pavčíková z Oddělení preventivních onkologických prohlídek k tomu uvádí: *„Přeživší onkologičtí pacienti mají specifické potřeby nejen po fyzické, ale i po psychické a sociální stránce. V souladu s mezinárodními doporučeními jsme proto vytvořili pilotní projekt zaměřený právě na tuto fázi péče. Jeho cílem je nabídnout komplexní a cílenou podporu prostřednictvím krátkého on-line dotazníku, který umožňuje lepší sledování zdravotního stavu, personalizovanou edukaci a usnadnění přístupu k psychologické i sociální pomoci.“*

Projekt „Cancer Survivorship Program“ nyní probíhá s pacienty dvou nejčastěji léčených diagnóz v MOÚ, kterými jsou karcinom prsu a prostaty. Osvědčí-li se, bude rozšířen i na ostatní diagnózy.

Odkazy:

Projekt INTENT: <https://programme2014-20.interreg-central.eu/Content.Node/INTENT.html>

Desatero: <https://www.mou.cz/onkologicka-pece-zamerena-na-pacienta/t1736>

Koordinátoři v MOÚ: <https://www.mou.cz/usek-podpory-zdravotnickych-tymu-a-komisi/t1944>

Cesta onkologického pacienta JMK:

<https://www.mou.cz/cesta-onkologickeho-pacienta-jihomoravskym-krajem-urychli-proces-diagnostiky-vzajemnych-konzultaci-a-predavani-onkologickych-pacientu/t2134>

<https://www.mou.cz/model-onkologicke-pece-zamerene-na-potreby-pacienta-je-v-mou-standardem-od-zjisti-nemoci-pres-lecebnu-fazi-az-ke-sledovani/t2319>